

10 MAART 1951

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

No. 104422

DIENSTGEHEIM

WEEKOVERZICHT

Nr. 9/1951.

Verzonden aan:

Z.E. de Minister-President.
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken.
Z.E. de Minister v. Justitie.
Z.E. de Minister v. Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen, t.a.v. Mr. Schölvink.
De Heer Hoofd G 2b v.d. Generale Staf. Verzonden op:
De Heer Hoofd M.I.D., Marinestaf,

Alle Politieverbindingen.

8 Maart 1951

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 1.

=====

G R O E P I .

=====

COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Emmer-Com- Pascuum Gem. Emmen	3/2	+250/270	matig enth.	W.Kremer	Prop. feestavond mmv. toneel- en muziekgroep A.N. J.V. afd. Oude Pekela
Hoofddorp Gem. Haarlem- mermeer	8/2	33/110	rustig	J.Haken	Openb. verg. met debat. Ond: De emigratie
Wormerveer	8/2	+250/330	matig enth. enig appl.	M.Hulst- Bakker H.Gortzak	Openb. verg. Ond: De regeringscri- sis en de crisis in de P.v.d.A. Medew. zangver. Zingend ten Strij- de.
Zwolle	11/2	31/150	rustig	H.Gortzak	Openb. verg. Ond: De herbewapening van West-Duits- land
Krommenie	13/2	100/120	rustig	--	Waarheid-Film- tournee
Rotterdam	14/2	+350/418	rustig	A.C.J. Weerts	Waarheid-Film- tournee
Hoorn	15/2	+200/--	rustig	--	Filmvert. "De Jonge Garde"

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 2.

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

In het kader van het Waarheid-Filmtournee werden de films "De Slag om Stalingrad" en "Kameraad Szabo" vertoond. In Hoorn bestond het overgrote deel van de bezoekers uit niet-communisten.

Op slechts twee plaatsen waren in de zaal leuzen aangebracht als "Tegen herbewapening van Duitsland", "Vrede en vriendschap met de Sovjet-Unie", "Tegen de herbewapening" en "Neemt deel aan de herdenking van de Februaristaking", op slechts een plaats werden een tweetal moties aangenomen.

In Emmen werd namens het partijbestuur een erevaan (wisselvaan) uitgereikt voor het aandeel, dat het C.P.N.-district Drenthe in de actie voor de obligatielening heeft gehad, aan de beste afdeling van het district werd van de zijde van het districtsbestuur eveneens een wisselvaan uitgereikt, terwijl de vier beste werkers een boek werd aangeboden.

J.HAKEN kon te Hoofddorp niet komen tot een beantwoording van de (van niet-communistische zijde) gestelde vragen en het debat verliep in een langdurig betoog over de vredeswil van de Sovjet Unie.

Op enkele uitzonderingen na was de belangstelling vrij groot.

OORLOGSVOORBEREIDING.

Wederom lieten de meeste sprekers niet na er op te wijzen, dat Amerika een oorlog voorbereid tegen de Sovjet Unie.

Na een uitvoerig betoog spoorde H.GORTZAK onder applaus aan er zorg voor te dragen, dat de Amerikaanse imperialisten de gelegenheid niet krijgen een nieuwe wereldoorlog te ontketenen. Aan de hand van tal van voorbeelden stelde deze spreker vast, dat het er voor West-Europa slecht uitziet, omdat Stalin maar weinig tegenstand op zijn weg zal vinden, indien hij wil komen. De Russen bevinden zich op slechts 200 K.M. van onze grenzen. Maakt U echter niet ongerust. Deze afstand kan in 1951 tot 5000 K.M. worden vergroot, als gij er in toestemt, dat geheel Duitsland wordt gedemilitariseerd en dat alle bezettingsstroepen worden teruggetrokken.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

Betoogd werd, dat de Marshall-hulp een middel voor

Amerika

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 3.

Amerika is geweest om Europa aan zich te verplichten. Ook Nederland zal zijn bijdrage moeten leveren in de bewapening, hetgeen enorme bedragen zal vergen. We zullen een versobering beleven, die erger zal zijn dan onder Colijn.

Gelukkig zijn de arbeiders zich nu meer klassebewust geworden en daarom zal het uitvoeren van de plannen niet zo eenvoudig zijn, zo werd gezegd.

De arbeiders moeten één zijn in hun strijd. Strijdt tegen versobering en langere arbeidstijd. Strijdt tegen het Atlantisch Pact. Strijdt tegen verlenging van de dienstplicht en tegen de leveranties van Amerikaanse wapens. Een nieuwe loonsverhoging werd geëist.

J.HAKEN betoogde, dat de Nederlandse regering zich door Amerika in een oorlog tegen de Sovjet Unie laat betrekken. Nederland zal een tweede Korea worden. In plaats van in vrede te leven met de Sovjet Unie en de volksdemocratische landen, verkeert men thans reeds op voet van oorlog met hen.

EMIGRATIE EN INDUSTRIALISATIE.

Naar voren werd gebracht, dat emigratie van Nederlanders helemaal niet noodzakelijk is en eigenlijk verboden moest worden. Indien Nederland werkelijk een regering van "sterke mannen" had, zou dit ook niet gebeuren. De 25.000 emigranten, die dit jaar naar Australië zullen gaan, zullen soldaat moeten worden en zijn alleen goed genoeg om als kanonnenvlees te dienen. In Canada krijgt nog geen 10% een eigen bedrijf en ook in Nieuw-Zeeland zijn de toestanden niet veel beter.

Twee jaar geleden heeft de regering beloofd, dat er 6 milliard voor industrialisatie besteed zou worden, hiervan werd echter 5 milliard voor bewapening verbruikt.

In dit verband werd door W.KREMER betoogd, dat in de gemeente Emmen geen fabrieken gebouwd worden om de arbeiders aan werk te helpen maar om aan hen te verdienen. In de Gero-fabriek in Nieuw-Weerdinge verdienen de arbeiders f.8.-- per week minder dan in de Gero-fabriek in Zeist, hoewel zij precies hetzelfde werk doen.

De nieuwe Enkalon-fabriek is bestemd voor oorlogsproductie. De arbeiders, die straks in deze fabriek gaan werken, helpen daardoor een nieuwe oorlog bespoedigen.

DE KABINETSCRISIS.

Het bezoek van generaal Eisenhower is de directe oorzaak

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 4.

oorzaak geweest van het aftreden van het kabinet. Amerika staat er op, dat 10% van het nationaal inkomen voor de opbouw van het leger wordt besteed, aldus J.Haken.

De reden dat tot nu toe nog geen nieuwe regering is gevormd, is gelegen in het feit, dat er zeer moeilijk mensen gevonden worden, die de verantwoording voor het nieuwe beleid durven te dragen.

Vecht daarom voor een regering van en voor de arbeiders, zo werd gezegd.

CRITIEK OP DE POLITIE.

Naar aanleiding van de maatregelen bij een op 13-1-'51 te Emmen gehouden demonstratie werd gezegd, dat de reactie geen ander antwoord had geweten op de rechtvaardige eisen der arbeiders, dan een groot aantal politiemensen met gummiknuppels op hen los te laten.

Bij die politiemensen zijn lieden, die een paar jaar geleden zelf nog in de veenput stonden en zich er nu voor lenen om hun vroegere kameraden met de gummilat te bewerken.

Maar ook voor hen kan er nog wel eens een andere tijd komen en dan zullen ze tot de ontdekking komen, dat zij aan de verkeerde kant gestaan hebben.

Ik ben er op tegen, dat de politie anderwerk doet, dan waarvoor zij is aangesteld, zo zeide Gortzak. Onder mijn gehoor zitten in den regel politieagenten, die gestuurd zijn om mij op de een of andere manier te betrappen en in de gevangenis te helpen. Het is jammer, dat die mensen niet uit eigen beweging komen. Onder gelach besloot deze spreker met de opmerking, dat ze dan misschien nog wel wat konden leren.

DE VREDELIEVENDHEID VAN RUSLAND.

Zoals gebruikelijk werd Rusland geprezen om zijn vredelievende houding, hetgeen moest blijken uit de maatregelen die de regering van dat land heeft genomen.

In de Sovjet Unie en de volksdemocratische landen stijgen de lonen en gaan de prijzen naar beneden. Aldaar bezit iedereen een bij hem of haar passende welstand. Herinnerd werd aan de voorstellen tot vermindering van de bewapening, het verbod van de atoombwapens en een vreedzame oplossing van het conflict in Korea.

Rusland wenst geen oorlog, maar wil vrede. Mocht Rusland echter gedwongen worden actief op te treden, dan zullen de Russische troepen in een minimum van tijd aan de Noordzee staan, zo werd gezegd.

In

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 5.

In antwoord op de vraag of er godsdienstvrijheid in Rusland bestaat, werd verklaard, dat dit inderdaad het geval is. Godsdienst is voor de communist een privé-aangelegenheid, een ieder is daarin vrij, mits het de staat geen geld kost.

GROEP II

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

Enschede	18/2	25/75	mat	J. Schurink J. Wolff
----------	------	-------	-----	-------------------------

Schurink merkte o.m. op, dat op 21 Februari de Dag van de Koloniale Jeugd werd gevierd. Op deze dag belooft de jeugd in de "vrije landen" elkander trouw in de strijd voor een betere toekomst. De jeugd in de kapitalistische landen mag in deze strijd niet achterblijven. Voor de Nederlandse jeugd was de 21e Februari een voorbode van de grote dag, n.l. 25 Februari, de herdenkingsdag van de Februari-staking 1941. De aanwezigen werden opgewekt tot deelname aan de demonstratie in Amsterdam.

De rede van Jaap WOLFF opende geen nieuwe gezichtspunten. De avond werd gevuld met de vertoning van de Russische film "Roem aan de Arbeid".

Hierna was er gelegenheid tot dansen.

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 6.

=====

G R O E P III .

=====

VERENIGING NEDERLAND-U.S.S.R.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

Deventer	14/2	50/60	--	P.G. Visch-Vermeer
----------	------	-------	----	--------------------

Spreekster behandelde het onderwerp: "De vrouw in de Sovjet Unie" en beantwoordde vervolgens vragen van de toehoorders over het gevangeniswezen, de woninginrichting, de abortus criminalis, het gebruik van voorbehoedsmiddelen en het geneeskundig onderzoek voor het huwelijk in de Sovjet Unie.

Sprekend over de vredeswil van Rusland gaf zij toe, dat dit land een sterk leger op de been hield, zulks echter om te voorkomen dat het voor de tweede maal onder de voet gelopen zou worden. De Sovjet-soldaten hadden gezworen, aldus spreekster, dat een volgende oorlog niet op Russische bodem zou worden gevoerd; degenen die het zou wagen de Sovjet Unie aan te vallen zou op zijn eigen grondgebied vernietigd worden.

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 7.

G R O E P II .

ARBEIDERSBOND VOOR CULTUUR.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
----------	-------	-----------------------	----------	----------

Leeuwarden	18/2	250/600	geanimeerd	P.J.H. Ammerlaan Toneel- avond
------------	------	---------	------------	--------------------------------------

Spreker wakte de aanwezigen op lid te worden van de A.B.C., welke organisatie volgens hem streed voor een nieuwe cultuur. Hij sprak de hoop uit, dat aan de toneelvereniging "Voorwaarts" de eer te beurt zou vallen te mogen optreden tijdens het Cultureel Festival van de A.B.C. (18-25 Maart 1951) Opgevoerd werd het stuk "Zij die het gelag betalen". Na afloop werd gedanst.

DIVERSEN.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers
----------	-------	-----------------------	----------	----------

Amsterdam	19/2	1400/1600	feestelijk	B. Brandsen D. de Haas
-----------	------	-----------	------------	---------------------------

De vergadering was georganiseerd door de "Gezamenlijke Comité's van Overheidspersoneel ter herdenking van de Februaristaking 1941". Het bestuur van de B.N.O.P. had het bijwonen van

DIENSTGEHEIM

W.O. 9/1951, blz. 8.

van deze vergadering speciaal aanbevolen.

De sprekers gaven een globaal overzicht van het ontstaan en het verloop van de staking. Zij schetsten de ernst van de tijd, nu bij de tiende herdenking van de Februaristaking de Duitse herbewapening een feit dreigt te worden. De toehoorders werden opgewekt de herdenking tot een grootse demonstratie te maken. Tot slot werd het toneelstuk "Van ander ras" opgevoerd.

G R O E P I V .

A. EENHEIDSVAKCENTRALE.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers	
Rotterdam	6/2	30/--	---	A.Ploeg A.G.Hoiting G.Siera J.Koning H.J.Nooter	Openb.verg. belegd door de bemanning v.h.ss."Fries- land" onder ausp. v.d. ANBZ-EVC
Gouda	8/2	290/400	vrolijk	L.Leeuwis W.Hartog	Openb.cab.- avond EVC mmv. "Ge- mengde Berich- ten".
Almelo	10/2	200/--	---	W.Hartog W.Mans	Openb.verg. voor bouwvak- arb. olv. ABWB-EVC.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1951. blz. 9.

Bussum	11/2	220/270	opgewekt	Tj. Severein A. Kiburg	Openb. cab.- avond mmv. "Ge- mengde Berich- ten"
Arnhem	15/2	30/80	--	A. Hondeveld A. v. d. Berg A. J. F. Jagers	Openb. verg. v. het schilders- comité mmv. A. B. W. B. - E. V. C.
Winscho- ten	17/2	400/500	rustig	T. Lulofs J. Dermijn	Openb. cab.-a- vond mmv. "Ge- mengde Berich- ten"
Hengelo	19/2	4/160	--	G. Schoen	Openb. verg. voor bouwvakarb. be- legd door de A. B. W. B. - E. V. C. (werd afgelast)
Enschede	20/2	50/75	zeer or- deloos	C. Veenendaal	Idem
Koog- Zaandijk	22/2	420/420	enth.	P. Kaandijk	Openb. cab.-a- vond E. V. C. mmv. "Gemeng- de Berichten"

Op de te Rotterdam belegde vergadering werd medegedeeld, dat één Comité van Actie was opgericht met als doel een einde te maken aan de willekeur waarmee de zeeman wordt behandeld. Gewezen werd op het feit, dat de slechte voeding een van de oorzaken was van het gerezen conflict op de "Friesland". Verschillende sprekers drongen aan op eenheid onder de zeelieden. De aanwezige O.V.B. bestuurder KONING waarschuwde de aanwezigen zich niet tot onverantwoordelijke daden te laten verleiden en zeide, dat de A.N.B.Z.-O.V.B.-leden normaal zouden gaan varen. Ter vergadering werd een motie opgesteld waarin alle zeelieden werden opgeroepen actie te voeren voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden.

Op de meeste vergaderingen werd voorts door sprekers geageerd tegen de herbewapening van West-Duitsland en werd opgewekt tot deelneming aan de herdenking van de Februari-staking. Te Winschoten werd besloten een telegram aan

D I E N S T G E H E I M

W.O. 9/1951, blz. 10

H.M. de Koningin te zenden waarin de bekende E.V.C.-eisen waren vervat.

KIBURG adviseerde zijn toehoorders samen te werken met de andersgeorganiseerden en wees daarbij op de sterke oppositiegroep welke zich in het N.V.V. ontwikkelde, daar ook de socialisten hier te lande thans ook voorstanders waren voor de opvoering van de bewapening. Het is daarom niet te verwonderen, zo vervolgde Kiburg, dat de leden van het N.V.V. met tientallen weglopen, hetgeen wij als organisatie-mensen betreuren, doch anderzijds als een voordeel voor onze organisatie moeten zien, aangezien wij deze lieden als bondgenoten kunnen beschouwen. Het was daarom van groot belang, zo vervolgde Kiburg, dat wij deze mensen blijven observeren en voor de E.V.C. trachten te winnen.

Op de vergadering te Arnhem werd geprotesteerd tegen de plaatsing van werkloze schilders in de D.U.W.. Door de A.B.W.B.-E.V.C. werd bij een eventuele actie volledige steun toegezegd. Jagers - een O.V.B.-bestuurder - drong aan op solidariteit. De vergadering verliep in een verwarde discussie. Tenslotte werd besloten nogmaals een aantal manifesten in de stad te verspreiden. Bovendien wilde men handtekeningen gaan verzamelen ter ondersteuning van de strijd der werkloze schilders.

In Twente werden een aantal vergaderingen belegd voor bouwvakarbeiders in verband met het feit, dat de werkgevers besloten hadden geen z.g. zwarte lonen meer te betalen, doch deze terug te brengen op de in de C.A.O. toegestane hoogte. Op verschillende bouwobjecten was het reeds tot staking gekomen. Op de vergadering te Alemlo werden de volgende punten aan de orde gesteld:

1. Het stilleggen van alle bouwbedrijven in Twente.,
2. Te proberen de Textielarbeiders te bewegen om in verband met de actie der bouwvakarbeiders een langzaam-aan-actie in de textielbedrijven te organiseren,
3. De bevolking met de acties in kennis te stellen,
4. Deze acties te doen voortduren totdat de oude arbeidsvoorwaarden weer waren ingesteld.

Tenslotte werd op deze vergadering nog een Comité van Actie samengesteld.